

پو دمان ۲

تحلیل قوانین و مقررات مؤثر در تولید فرش

واحدیادگیری ۱

تحلیل قوانین و مقررات مؤثر در تولید فرش

آیا تا کنون اندیشیدهاید که قانون و رعایت مقررات می‌تواند چه نقش مهمی را ایفا کند؟ به نظر شما دانستن قوانین در فرایند تولید و عرضه فرش چه کمکی به چرخه تولید فرش خواهد داشت؟

بررسی قوانین مربوط به کار

مقدمه

امروزه شرایط استفاده و بهره‌برداری از قوانین مربوط به کار بسیار اهمیت دارد، چرا که باعث ضریب اطمینان در فرایند تولید بوده و تمامی عوامل مربوط با آن از جمله نیروی انسانی، محل کار، فرایند تولید، مواد، مصالح و محصول با شرایط مطلوب‌تری قرار می‌گیرند. بنابراین آگاهی از این قوانین توانسته روند مطلوبی برای دست‌اندرکاران تولید و عرضه فرش باشد.

۱ - شرایط مجوز تولید

فرآیند تولید فرش به دو صورت فردی و کارگاهی یا مجتمع انجام می‌شود. برای آن قوانین و مقررات مختلفی وضع شده است. برخی برای قانونی شدن فرآیند تولید، حمایت از بافندگان و ایجاد امنیت شغلی، وضع شده است. همچنین تولیدکنندگان در راستای انتقال و اینمنی محصولات تولیدی و مواد اولیه باید تابع قوانین باشند. همچنین فرم‌های مربوط به موارد مختلف و مراحل قانونی را دریافت و تکمیل نمایند.

در این باره آنچه به تصویب رسیده و فرآیند حمایت قانونی مطرح شده، آیین نامه اجرایی حمایت از راه اندازی و اداره مجتمع‌های قالی بافی در ۹ ماده قانونی بوده که در سال ۱۳۸۳ به تصویب رسیده است. از قوانین تصویب شده در ماده ۳، شرایط لازم برای اخذ مجوز به عهده وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام شده است.

مواد قانونی در دو صورت مرکز و غیر مرکز یعنی مجوز فردی برای بافندگان و یا صدور مجوز تأسیس به شکل کارگاهی یا مجتمع با شرایط شخصی اعلام شده است. همچنین بافندگانی که در منزل کار می‌کنند، می‌توانند به صورت انفرادی اقدام کرده و کارت شناسایی دریافت کنند.

دریافت مجوز توسط تولید کنندگان:

برای دریافت مجوز لازم است تولید کنندگان شرایط زیر را داشته و مدارک مورد نیاز را تهیه کنند.

الف: شرایط عمومی شامل: نبود منع قانونی، پایان خدمت برای آقایان، سواد خواندن و نوشتن و سکونت دائمی؛

ب: شرایط اختصاصی شامل: شرایط عمومی، طرح توجیهی اقتصادی – فنی، توانایی مالی، مکان مناسب، اخذ استعلام از شهرداری، محیط زیست، بهداشت و ...؛

مدارک لازم شامل: تصویر تمامی صفحات شناسنامه و کارت ملی، تصویر آگهی ثبت شرکت، عکس، تصویر پایان خدمت برای آقایان، مدارک مهارت فنی و سوابق تجربی، مدارک ملک کارگاه، طرح توجیهی اقتصادی – فنی، تعهد کتبی مبنی بر توانایی اجرای طرح. (همچنین برای دریافت پروانه تولید کارگاه یا مجتمع فرشبافی برخوردار بودن از شرایط اختصاصی، جمع‌آوری اطلاعات توسط کارشناس تکمیل و پرسش‌نامه، جهت صدور پروانه ضروری است).

فکر کنید

چرا سکونت دائمی تولید کنندگان جزء شرایط عمومی دریافت مجوز است؟

شرایط اختصاصی برای افراد متقاضی دریافت پروانه تولید کارگاهی (بهره برداری)

۱ داشتن کارگاه فعال (ملکی) در حال تولید یا ارایه خدمات تکمیلی فرش دستباف که بر اساس مجوز (دریافت قبلی از اتحادیه صنفی تولیدکنندگان و بافندگان فرش دستباف) احداث و آماده بهره برداری شده باشد یا شخصاً در محل های تجاری یا صنعتی اقدام به راه اندازی نموده باشند؛

(منظور از کارگاه مکانی است ثابت که در آن صاحب کارگاه (کارفرما) با به کار گیری تعدادی نیروی انسانی در سطوح مهارت مختلف در تولید یکی از رشته های مرتبط با فرش دستباف «بافت، رنگرزی، ریسندگی، مرمت، پرداخت قالی، قالیشویی» فعالیت دارد).

۲ عدم به کار گیری افراد زیر ۱۵ سال (ماده ۷۶ قانون کار)؛

۳ عدم به کار گیری اتباع بیگانه فاقد مجوزهای قانونی (بند ج ماده ۱۱ قانون مقررات اشتغال اتباع بیگانه)؛

۴ اخذ و ارایه مجوز رعایت بهداشت محیط کار از اداره کار و امور اجتماعی؛

۵ ارایه لیست بیمه کارگران غیر بافnde قالی؛

۶ اخذ فرم تأیید اتحادیه مربوطه؛

شکل ۱-۲ کارگاه تولید فرش

در گروه کاری با مراجعه به اتحادیه صنفی تولیدکنندگان و بافندگان فرش دستباف در منطقه خود، شرایط اختصاصی جدید برای دریافت پروانه تولید کارگاهی را پرسیده و یادداشت کنید. سپس با موارد درج شده در بالا مقایسه کنید و تفاوت ها را بیابید. نتیجه را در کلاس ارائه دهید.

کار گروهی

مدارک لازم برای اخذ پروانه تولید کارگاهی

- ۱ تصویر کلیه صفحات شناسنامه متقاضی (برای افراد حقیقی):
- ۲ چهار قطعه عکس 3×4 تمام رخ (برای خانمها عکس با پوشش اسلامی الزامی است) برای شرکت‌ها عکس از مدیر عامل شرکت باشد؛
- ۳ تصویر پایان خدمت وظیفه یا معافیت دائم برای آقایان زیر ۳۵ سال سن؛
- ۴ تصویر آگهی ثبت شرکت، اساسنامه و آخرین مصوبه هیأت مدیره که در آن صاحبان امضاء مجاز به شرکت معین شده باشند.(برای شرکت‌ها)؛
- ۵ مدارک لازم دال بر سابقه فعالیت تولیدی در رشتہ مورد نظر، کروکی محل کارگاه (تصویر سند مالکیت)؛
- ۶ ارایه یک قطعه عکس از نمونه تولیدات.

۲ - پرسش نامه پروانه

گرفتن پرسش‌نامه جهت تکمیل اطلاعات مورد نیاز در صدور پروانه تأسیس در راهاندازی کارگاه / مجتمع است. این پرسش‌نامه شامل دو بخش مهم اطلاعات گردآوری شده توسط کارشناس و تکمیل پرسش نامه توسط متقاضی خواهد بود.

اطلاعات جمع‌آوری شده کارشناس:

کارشناسی از سوی وزارت صنعت و معدن و تجارت در محل حاضر شده و اطلاعاتی پیرامون آدرس دقیق محل فعالیت و شرایط کارگاهی گردآوری و ثبت می‌کند.

پرسش نامه پروانه:

این پرسش نامه از وزارت صنعت و معدن گرفته می‌شود که در آن بایستی به پرسش‌هایی پیرامون تجهیزات مورد نیاز کارگاه و سرمایه در گردش پاسخ داد. نمونه محورهای پرسش‌ها عبارتند از:

- تجهیزات و ادوات عمده تولید و لوازم جنبی تجهیزات اداری
- سرمایه در گردش
- مواد اولیه برای یک دوره تولید
- نیروی انسانی مورد نیاز طرح
- انرژی مورد نیاز برای دوره تولید
- میزان تولید طی سال.

- ۱** به شکل تقسیم گروههای مختلف در کارگاههای تولید فرش منطقه خود رفته و در مورد اثرات مثبت به کارگیری قوانین در آن تحقیق کنید و گزارش را در کلاس مطرح کنید.
- ۲** در مورد مشکلات پدید آمده به دلیل رعایت نکردن قوانین در کارگاههای تولید فرش منطقه خود تحقیق و آن را در کلاس مطرح کنید.
- ۳** در کارگاههای تولید فرش منطقه خود رفته و مشخص کنید کدامیک از آنها دارای مجوز تولید هستند. سپس بررسی کنید که برای گرفتن مجوز تولید با چه مشکلاتی مواجه بوده‌اند.
- ۴** هنرجویان نمونه‌ای از پرسش‌نامه و طرح توجیهی که توسط هنرآموز توزیع گردیده، تکمیل کنند.

۳- شرایط و قوانین بیمه:

بیمه از مواردی است که باعث تضمین و حمایت نیروی انسانی، محیط کار، محصول و مواد اولیه است. به همین علت قوانینی در این راستا ایجاد و سازمان‌های مرتبط را ملزم به رعایت آن کرده است.

برای طرح مصوب مجلس شورای اسلامی، قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافتگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسنامه‌دار (کد دار، طی چهار ماده و پنج تبصره در سال ۱۳۸۸ تصویب و در همان سال به تأیید شورای نگهبان رسید. این قانون کلیه صنایع وابسته به تولید فرش و قالی را در برگرفته و مورد حمایت قرار می‌دهد. پیرو آن کارگاههای خانگی نیز مشمول قانون کار شده و می‌توانند از مزايا و تسهیلات آن برخوردار شده و بر اساس آن کارت مهارت فنی دریافت نمایند. سازمان‌های مرتبط نیز باید نسبت به آموزش متخصصان مذکور اقدام کنند.

همچنین آینه‌نامه اجرایی قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافتگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسنامه‌دار (کد دار) نیز در ۱۲ ماده در سال ۱۳۸۸ به تأیید ریاست جمهوری رسید و بر اساس ماده قانون مشمولان واحد شرایط از حمایت قانون بیمه‌های اجتماعی (درمانی- بازنشستگی) برخوردار شدند و وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مؤلف شدند تا مشمولان را به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور معرفی نمایند.

بنابراین اخذ مجوز یا صدور پروانه از بیمه‌های قانونی، بیمه‌های اجتماعی و ... برخوردار شدند. همچنین تولید فرش نیازمند نوعی قرارداد پیمانکاری است تا اطمینانی برای تولید و عرضه

پدید آید. برای همین لازم است این قرار داد در بندهایی به شرح زیر مشخص گردد.

- ثبت کامل مشخصات حقوقی طرفین قرارداد،
- تعیین موضوع قرارداد،
- تعیین مهلت قرارداد جهت بافت و تحويل فرش،
- تعیین مبلغ قرارداد و نحوه پرداخت،
- تعیین مشخصات دقیق تولید یا تولیدات،
- تعیین میزان مواد اولیه مورد نیاز به تفکیک،
- تعهدات (بین بافنده و سفارش دهنده - بین بافنده و مدیر کارگاه یا مجتمع)،
- تعیین شرایط محیطی - عوامل پیش بینی نشده - انصاف از کار،
- مشخص کردن حکمیت و داوری،
- تعیین شرایط فسخ قرارداد.

این موارد باعث می شود تا هم تولید کننده (فردی - کارگاهی / مجتمع) و هم مقاضی (خریدار - سفارش دهنده) بر کلیت کار توجه کرده و حقوق طرفین رعایت گردد.

شکل ۲-۲ تصویر دفترچه بیمه قالیبافان

جدول شرایط و قوانین بیمه کارگاه ، بافندگان، کارکنان، مواد اولیه و محصول

ماده قانونی	متغیرات (تبصره ها)	کاربرد
بیمه کارگاه قالیافی	بیمه کارگاه‌های متمرکز به شرط فراهم آوردن شرایط کاری مناسب و با توجه به ضوابط محیطی و شرایط شرکت‌های بیمه‌گذار مبنی بر صحبت سیستم‌های برق، امینت، دوربین و ... بررسی شده و توسط همان شرکت‌ها بیمه‌هایی چون آتش‌سوزی، سرقت و حوادث انجام می‌گیرد.	تأمین خسارت در صورت آسیب به مجموعه کارگاه
بیمه کارکنان و قالیافان	کارگاه‌های متمرکز: طبق شرایط اداره تحت پوشش بیمه کار قرار می‌گیرد قالیافان غیرمتمرکز: با توجه به سن و مهارت (گواهی فنی و حرفه‌ای) و به شرط عضویت در اتحادیه فرش شامل بیمه قالیافی می‌شوند.	متمرکز: بازنشستگی - از کار افتادگی - دفترچه استعلامی غیرمتمرکز: بازنشستگی - از کار افتادگی - دفترچه
بیمه مواد اولیه	با توجه به نوع انبارداری و شرایط نگهداری مواد اولیه و ضوابط شرکت‌های بیمه‌گذار، بیمه آتش‌سوزی و سرقت انجام می‌گیرد.	تأمین خسارت در صورت آسیب به مواد اولیه
بیمه محصول تولید شده	با توجه به نوع انبارداری و شرایط نگهداری محصول تولید شده و ضوابط شرکت‌های بیمه-گذار، بیمه آتش‌سوزی و سرقت انجام می‌گیرد.	تأمین خسارت در صورت آسیب به محصول تولید شده

در کارگاه‌های تولید فرش منطقه خود تحقیق کنید که داشتن بیمه بافندگان در مراکز تولید و فرش چه مزایایی برای تولیدکنندگان و بافندگان دارد و نتیجه را در کلاس مطرح کنید.

فعالیت
عملی

واحد یادگیری ۲

بررسی مقررات گمرکی، بیمه و حمل و نقل مقدمه

در فرایند تولید همواره شرایطی همانند حمل و نقل (داخلی - بین المللی) و نگهداری و انبار نقش اساسی دارد. مراکز تولید فرش دستباف (فردی- کارگاهی) نیز با این دو عامل ارتباط تنگاتنگی دارد و آگاهی از مقررات گمرکی و حمل و نقل، شیوه‌های انبارداری و همچنین بیمه‌های مرتبط با آن جزء اصولی است که باید دانسته و مراحل قانونی آن انجام پذیرد تا برای بافتگان و تولید کنندگان امنیت قانونی ایجاد شود.

۱ - انبارداری

مقررات گمرکی، بیمه و حمل و نقل به شرایط انبارداری، مقررات گمرکی و حمل و نقل و بیمه بستگی دارد.
به طور کلی انبارداری در فرش دو نوع است:

الف: انبارداری جهت جمع آوری و نگهداری فرش

ب: انبارداری جهت نمایش و فروش

شرایط انبارداری فرش باید در جهت حفظ سلامت الیاف، نخها، رنگها و ابعاد آن و در مجموع آسیب نرسیدن به فرش باشد.

نکته

الف_ انبارداری جهت جمع آوری و نگهداری فرش:

فرش‌ها را معمولاً به شکل عدل‌بندی شده، رول شده با دو نوع روکش (اولی نایلونی و روی آن گونی)، در انبارها نگهداری می‌کنند. روی عدل‌ها مشخصات کامل فرش‌ها، آدرس و شماره عدل در برچسبی درج شده است. در کتاب «ارزیابی و بازاریابی فرش» با ویژگی عدل‌بندی و چگونگی آن آشنا می‌شوید.

عوامل آسیب‌رسان به فرش:

- ۱ نور: اشعه ماوراء بنفش خورشید سبب رنگ پریدگی فرش می‌گردد.
- ۲ رطوبت: رطوبت بالا باعث رشد قارچها، آسیب به بافت فرش و پوسیدگی می‌گردد.
- ۳ فشار و کشش در یک نقطه: نوع نگهداری و روی هم ریختن فرش‌ها و نوع آویزان کردن آن‌ها نباید باعث پارگی فرش گردد.
- ۴ میکرو ارگانیسم‌ها: عواملی شیمیایی و طبیعی گاهی منجر به فعالیت موجودات ذره‌بینی در فرش می‌گردد، که باعث پوسیدگی و از بین رفتن فرش می‌شود. مثل بید و کپک.
- ۵ آلودگی‌های جوی: گرد و غبار – دود – خاک.

شکل ۲-۲ انبار فرش به شکل عدل‌بندی

روش مناسب نگهداری فرش:

- ۱ وجود تهويه مناسب.
- ۲ پهن کردن (پارتی) فرش بر روی سطح صاف مانند پالت.
- ۳ فضا باید عاری از آلودگی‌های جوی، میکرو ارگانیسم‌ها و رطوبت باشد.

ب- انبارداری جهت نمایش و فروش:

انبار فرش‌ها برای نمایش و فروش به شکل پارتی (پهن و باز شده) بر روی تخت (در اندازه‌های مختلف مناسب با فرش‌ها و از جنس چوب) چیده می‌شوند. چنان‌چه فضا بزرگ و وسیع باشد فرش‌ها بر روی تخت‌ها متعدد بر اساس منطقه، ابعاد، اندازه و قیمت پهن می‌شوند. مثلاً فرش‌های بافت تبریز، اصفهان، کرمان، خراسان و ... جداگانه پهن می‌شوند. همچنین فرش‌های با قیمت پایین در یک جا، قیمت متوسط در جای دیگر و قیمت بالا که معمولاً ابریشمی و ریزبافت هستند در جای دیگر پارتی می‌شوند.

شکل ۲-۳ انبار فرش به شکل پارتی

چنان‌چه فضا کم باشد معمولاً فرش‌های بزرگ‌تر بر روی تخته در پایین‌ترین قسمت قرار می‌گیرند و به تدریج فرش‌های کوچک‌تر بر اساس اندازه (از ۱۲ متری، ۶ متری، ذرع و نیم و ...) روی آن پهن می‌شوند. در این نوع پارتی‌ها فرش‌های ابریشمی رو قرار می‌گیرند و یا در جای دیگر آویزان می‌شوند. برای حمل و نقل پارتی‌ها فرش‌ها بر روی پالت قرار می‌گیرند. نوعی تخت‌های چوبی با دو سطح که میان سطح بالایی و پایین آن فاصله‌ای قرار دارد و با میخ به یکدیگر متصل شده‌اند. در این صورت ماشین لیفتراک به راحتی می‌تواند پارتی را از روی پالت بلند کرده و جا به جا کند.

شکل ۲-۴ ماشین لیفتراک برای جا به جایی پارتی فرش

برای خروج و صادرات فرش از کشور ابتدا تولید کنندگان در مبدأ لیست عدل‌بندی را تهیه و کامل می‌کنند. سپس در گمرک رسمی کشور فرم لیست اظهارنامه را دریافت و دوباره مشخصات و ارزش ریالی و ارزی هر عدل را در آن تکمیل می‌شود. مرحله بعدی کنترل این لیست توسط مأموران گمرک است که پس از انجام این کار اظهارنامه تأیید می‌شود و در ادامه پیمان نامه ارزی یا جواز صدور به صادر کننده داده می‌شود. سپس واریز نامه از سوی گمرک صادر می‌شود. واریز نامه این امکان را به وجود می‌آورد که فرد صادر کننده برابر با پیمان نامه ارزی (جمع ارزش ارزی هر عدل) کالای مجازی را به کشور وارد نماید. این امر بر رونق اقتصادی و تجارت بین‌المللی کالا می‌افزاید.

نکته

لازم است تولید کنندگان و صادر کنندگان هر بار از قوانین جدید گمرک کشور و لیست اظهار نامه‌ای را که احتمال تغییر دارند، آگاه باشند.

کاربرد	متغیرات (تبصره‌ها)	ماده قانونی
رساندن محصول تولیدی به بازار هدف (خریدار - نمایشگاه)	در هنگام جابه‌جایی داخلی حضور مالک یا نماینده قانونی وی همراه فرش الزامی است. احراز هویت فرش‌ها توسط فاکتور فروش انجام می‌گیرد. علاوه بر فاکتور داشتن بارنامه و بیمه الزامی است و در حمل و نقل زمینی حتماً از کامیون‌های مسقف استفاده شود، زیرا فرش کالای گران قیمتی است.	حمل و نقل داخلی (هوایی - زمینی)
حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی.	حمل و نقل بین‌المللی تابع شرایط گمرکی کشور مبدأ (ایران) و کشور مقصد است. بیشتر اوقات هزینه حمل و نقل بین‌المللی بر عهده خریدار است.	حمل و نقل بین‌المللی (هوایی - زمینی دریایی)

۳ - قوانین بیمه فرش

سه نوع بیمه فرش وجود دارد:

الف - بیمه فرش در محل کارگاه تولیدی و انبار:

معمولًاً شرکت‌های بیمه‌گذار به علت طولانی‌تر شدن زمان تولید با دریافت ۰/۰۰۱ تا ۰/۰۰۲ ارزش کالای تولیدی مبادرت به بیمه می‌نمایند که با توجه به ایجاد امنیت، تأثیر زیادی در قیمت کالا ندارد.

ب - بیمه در محل نمایشگاه‌ها:

به صورت موقت (بین ۳ تا ۱۰ روز بوده) و معمولًاً کل ارزش فرش را به عنوان حق بیمه پرداخت می‌نمایند که بی‌تأثیر در قیمت بوده ولی ارزشمند است.

پ - بیمه فرش در هنگام ترانسفر و جابه‌جایی بین‌المللی:

معمولًاً بین ۰/۰۰۱ تا ۰/۰۰۲ ارزش کل فرش را در بر می‌گیرد. با توجه به این مطلب که رعایت قوانین حمل و نقل ضمانت جبران خسارت برای صاحب کالاست، در قیمت تأثیر چندانی نداشته و باعث امنیت خاطر صاحب کالا می‌شود.

به غیر از بیمه حمل و نقل، اجباری بودن هزینه‌هایی همچون عوارض و مالیات بر ارزش افزوده سبب افزایش هزینه حمل و نقل شده و در قیمت نهایی بی‌تأثیر نیست.

فعالیت
عملی

۱ کارگاه‌ها و مراکز تولید فرش منطقه را بررسی کرده و مشخص کنید که کدامیک از آنها شیوه‌های استاندارد انبارداری را رعایت کرده‌اند و نتیجه آن را به شکل گزارشی تهییه و در کلاس مطرح کنید.

۲ کارگاه‌ها و مراکز تولید فرش منطقه که از اصول و استانداردهای انبارداری رعایت نکرده‌اند را، مشخص کنید و معايب آن را بررسی و نتیجه را در کلاس مطرح و در مورد آن بحث کنید.

جدول ارزشیابی

نمره	استاندارد (شاخص ها، داوری، نمره دهی)	نتایج	استاندارد عملکرد (کیفیت)	تکالیف عملکردی (شایستگی) (ها)	عنوان پودمان فصل
۳	<ul style="list-style-type: none"> - شناسایی و بررسی کاربرد قوانین مجوز تولید فرش - بررسی کاربرد قوانین در فرآیند تولید - بررسی کاربرد قوانین مربوط به قرارداد پیمانکاری در تولید فرش - شناسایی شرایط و قوانین بیمه مربوط به فرش - بررسی کاربرد قوانین بیمه باندگان ، کارگاه فرش بافی ، مواد اولیه و فرش - تحلیل انواع انبار داری، عوامل آسیب رسان و شرایط مناسب نگهداری فرش - تحلیل مقررات گمرکی و حمل و نقل - تحلیل کاربرد قوانین بیمه در عرضه فرش - بررسی کاربرد قوانین بیمه در حمل و نقل فرش 	بالاتر از حد انتظار	بررسی قوانین مربوط به کار و مقررات گمرکی ، بیمه و حمل و نقل و اثرات آن در حوزه فرش	بررسی قوانين مربوط به کار	تحلیل قوانين و مقررات مؤثر در تولید فرش
۲	<ul style="list-style-type: none"> - بررسی کاربرد قوانین در فرآیند تولید - بررسی کاربرد قوانین مربوط به قرارداد پیمانکاری در تولید فرش - بررسی کاربرد قوانین بیمه باندگان ، کارگاه فرش بافی ، مواد اولیه و فرش - تحلیل کاربرد قوانین بیمه در عرضه فرش - بررسی کاربرد قوانین بیمه در حمل و نقل فرش 	در حد انتظار	بررسی مقررات گمرکی ، بیمه و حمل و نقل		
۱	توانایی انجام یکی از شایستگی ها	با این تو از انتظار			
نمره مستمر از ۵					
نمره شایستگی پودمان از ۳					
نمره پودمان از ۲۰					